

Алышкылар

Алдыгы классчы Алдын-оолдун алды харлыг дуңмазы бар. Алышкылар бот-боттарынга ынак, найыралдыглар. Дуңмазы бажыңга чок турда, Алдын-оол ыяш-биле самолёт дүрзүзү чазап алган. Оозунуң бажыңга хат хадыырга, тырыккыланып турар хүртү тургускаш, бажыңының сарапчазының кырынга кадап каан. Ол самолёт суурнуң бичии оолдарынга шынап-ла сонуурганчыг болган.

Кырган-авазы сугдан Адыгжы чанып келген. Оолчугаштарның сонуургалын хаара туткан демги самолёт Адыгжыны база-ла хөлзедипкен. Ындыг хуулгаазын чүвени кылып турар акылыг кижии ооң канчаар бүткенин билбеске, харааданчыг-ла. Дөө тегерип турар оолдар оон айтыра берзе канчаарыл? Билбес мен дээрге ыянчыг-ла болгай. Ынчангаш сагышка киир шинчилеп көөрү-биле самолётту дүжүрүп алгаш, ол сарапча иштинче кире берген.

Ыя аразында школадан чанып орган Алдын-оол самолёдуңуң чогуң эскерип каан. Ол чидириг ону хорадаткан-даа, хомудаткан-даа. «Адыгжы ам чанып кээр четкен болгай – деп, ол боданган. – Кызып тургаш кылган ажылымның түңнелин дуңмам көрбейн баары ол-дур. Ам катап эгелээр дээрге үе-шак чедишпес. Бир эвес самолёт турда, ап четкен болза, Адыгжы дыка-ла өөрүүр ийик! Шак бо оолчугаштарның кайызы аппаарды мону, адырам!»

Алдын-оол самолёттуң изин изии-биле истээр дээш, бажыңыңга-даа барбайн, сарапчаже салып-ла каан.

Көрүксээнин чедип алган Адыгжы артында акызының келгенин эскербээн. А кылыктанган Алдын-оол боданганда-даа чок, сөс-даа сөглөвейн, дуңмазындан самолётту ушта соккаш, орнунга аппарып, кадап каан. Дедир келгеш, дуңмазын нугуй-нагый чоруй, чаданы куду сывырып бадырыпкан.

Адыгжы кортпаан, а хомудаан, ынчангаш ыглапкан. Ол акызыңга хора чедирер дээш эвес, харын чүгле ооң самолёдуңуң чарашсынган-на болгай.

Удур-дедир эпчоксунган алышкылар, кайызы-даа чоргаарлангаш, чугаалажып эптежирин дидинмээннер. Ынчаарга Алдын-оолдуң самолёду ооң даартазында база «аэродромундан» чидер ужурга таварышкан. Бо удаада «оор» туттурбаан, а самолёт караңгы булуңда чажыртыңган болган. Орта самолёттуң ээзи чаа аргалар ажыглавааже талаар дээрзин билип каан.

Алдын-оол даштыгаа соңга баарыңга олуруп алгаш, самолёдуңуң адыргылап, чамдык черлерин улам чаартып, эде кылып эгелээн. Баштай соңгадан бакылап турган Адыгжы чоорту дашкаар үнүп келген.

Алдын-оол дуңмазынче билбээн чүве дег көргөш, хүлүмзүрүй каапкан. Ынчан Адыгжы карак чивеш аразында-ла акызының чанында келген. Ооң дискээнден даянган, самолёт дээрге дугуйларлыг, соңгаларлыг болур-ла болгай дээн ышкаш, янзы-бүрү саналдарын кадып эгелээн. Ам алышкылар дем-биле тудуп кирипкеннер. Ажыл аайлашкан дег, хөглүү-биле чоруп турган. Удаваанда ёзулуг шинчи кирген самолёт

тургустуна берген. Алышкылар иелээн сарапча кырынче үнгеш, ооң мырыңай-ла бизеңиниң кырынга самолёдун кадап кааннар.

– Самолёдувус маңаа турзун. Айыыл-ондактан камгалап турар сен аа – деп, акызы дунмазын чагаан.

Адыгжы ол чагыгны улуг өөрүшкү-биле хүлээп алган.